

Y U R D U M U Z D A N H A B E R L E R

İNŞA HALİNDEKİ SANTRALLERDE DURUM:

İnşa halinde bulunan santrallarımız ilgili son durumlar şöylece tesbit edilmiştir (Ağustos 1969 sonu).

Ambarlı Santrali (Gurup III):
İşletmeye alınışı 28/7/1970 olacaktır.

Ambarlı Santrali (Gurup IV - V):
IV gurup 24/6/1970'de V gurup ise 24/10/1970 de servise girecektir.

Seyitömer Santrali :
İlk gurup 27/1/1971 de ikinci gurup 27/5/1972 de servise girecektir,

Keban Santrali :
Derivasyon tünellerinin % 80 i,
Dolgunun % 8 i,
Membra Batardosu % 100,
Mansap Batardosu % 100,
Kuzey Ağırlık Barajı hafriyatı % 99,
Kuzey Ağırlık Barajı betonu % 16,
Güney Ağırlık Barajı hafriyatı % 82,
Su alma ağızı % 95,
Izgara İnşaatı hafriyatı % 100,
Izgara İnşaatı betonu % 59,
Cebri boru hafriyatı % 94,
Cebri boru betonu % 3,
Cebri boru imalatı % 59,
Dolu savak hafriyatı % 84,
Dolu savak betonu % 64,
Santral yeri hafriyatı % 88,
Toplam dğın % 34 tamamlanmıştır.

Servise giriş tahminleri:

Gurup I	Ağustos 1973
Gurup II	Aralık 1973
Gurup III	Şubat 1974
Gurup IV	Mayıs 1974

Gökçekaya Santrali :

5/10/1969 günü Derivasyon tüneline olan çökmeden evvelki durum aşağıdaki gibi idi. Bu çökme dolayısıyla santralin ne karar geçiceceği ve ne tedbir alınacağı konularında ilgililer çalışmaktadırlar. Bu çökmeden evvel grupların servise girişi şöyle tahmin ediliyordu :

Gurup 1	Ağustos 1971
» 2	Aralık 1971
» 3	Şubat 1972

Halen Sarıyar Santrali, Gökçekaya'da Memba Batardosu gerisinde fazla su birikmemesi için durdurulmuş durumdadır.

5/10/1969 da olan çökmeden önceki durum (Ağustos 1969):

Dolu savak hafriyatı % 80,
Cebri boru imalatı % 5,
Baraj yeri hafriyatı % 85 tamamlanmıştır.
Salt sahası çelik konstrüksiyonuna başlandı.
Cebri boru hafriyatı tamamlandı.
Santral binasına başlandı Gurup HTün türbininin gömülü kısmına Eylül ayında başlandı.
Baraj gövdesi beton dökümü başlandı.
Bütün inşaatın % 36 sı bitirildi.

Kovada II Santrali :

Regülatör, tünel hafriyatı, açık tünel betonu, cebri boru güzergâh betonları santral binası, salt sahası çelik montajı bitmiştir.

Doğankent Santrali :

Regülatörde beton dökümü devam ediyor.
Kavraz tüneli hafriyatı bitmiştir.
Denge bacası betonları bitmiştir.
Cebri boru hafriyatı bitmiştir.
Türbin montajı bitmiştir.

Hopa Santralının Generatörleri Yandı

12/13 Ekim 1969 tarihlerinde Eskişehir şilinde çıkan yangında Hopa santralının generatörleri ve bazı elektrik teçhizatı yanmıştır. Temmuz 1970 tarihinde servise girecek santralin, en az bir yıl gecikeceği zannedilmektedir.

HAVA HATLARI:

Keban - Gökçekaya 380 hV luk Sistem :

Ankara, İstanbul Transformatör postalarında hafriyat bitmiştir. İnşaatı 1970 baharında başlanacaktır. Ankara - İstanbul hattında SAE, Ankara - Gökçekaya - İstanbul hattında MİTAŞ çalışmalarına devam etmektedirler.

Hayrabolu - Uzunköprü Hattı 84.5-kV.

Etibank Genel Müdürlüğü direklerinin imal ve Montajı Betontaş firmasına ihale edilen 34,5 kV çift devre 266.800 MCM ACSR iletkenli Hayrabolu - Uzunköprü E. N.'H.'nin kendi ekipleri tarafından yapılan tel çekimi işlemi de tamamlanarak 26.9.1969 tarihinde geçici kabulü yapılmıştır.

Edremit - Çanakkale — 154 kV.

Etibank Genel Müdürlüğünce direklerin imal ve montajı SAE - Türkiye Şubesi Firmasına ihale edilen 154 kV 266.800 MCM ACSR + 50 çelik iletkenli Edremit - Ezine - Çanakkale E. N. H. nin kendi ekipleri tarafından yapılan tel çekimi işlemi de tamamlanarak 20.9.1969 tarihinde geçici kabulü yapılmıştır.

Hayrabolu Malkara — 66 kV.

Etibank Genel Müdürlüğünce direklerinin imal ve Montajı Betontaş firmasına ihale edilen 66 kV çift devre 266.800 MCM ACSR iletkenli Hayrabolu - Malkara E. N. H. nin, kendi ekipleri tarafından yapılan tel çekimi işlemi de tamamlanarak 26.9.1969 tarihinde geçici kabulü yapılmıştır.

Etibank Tarafından İhalesi Yapılan 34,5 kV. Hatlar

Cihanbeyli - Zıvırık, Cihanbeyli - Ömeranlı - Kulu, Branşman noktası - Yeniceoba, Seydişehir - Ortakaraviran'- Akkise - Bozkır, Bozkır - Üçpınar

- Hadım - Taşkent 34,5 kV enerji nakil hatları direklerinin imalatı ve yerine montajı işini 1971 yılında bitmek üzere 4.043.775 TL. ya 7.8.1969 tarihinde Burhanettin Gögen firmasına ihale etmiştir.

Etibank Genel Müdürlüğü Çorum - Dodurga - Dodurga - Osmaniye - Kargı, Dodurga - Karaviran - İskilik, İskilip'- Bayat 34,5 kV enerji Nakil hatları direklerinin İmalatı ve- yerine montaj işini 1970 yılında bitmek üzere 6.8.1969 tarihinde Elta Firmasına ihale etmiştir.

Etibank Genel Müdürlüğü Balıkesir - İvrindi - Balya , Balıkesir - Kepsut - Dursunbey - Darveiren'- Çameli., Gaziantep - Yavuzeli, Bursa Sanayi Bölgesi - Tofaş, Bursa Sanayi Bölgesi - Orhaneli irtibatı 34,5 kV. E.N.H. direklerinin imalatı ve yerine montajı işini 1970 yılında bitmek üzere 7.353.612 TL. ya 6.8.1969 tarihinde Demaş Firmasına ihale etmiştir.

İLAN

KOVADA BELEDİYE BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINDAN

Birliğimiz İsparta - Kovada Hidroelektrik Bölge Santralında istihdam edilmek üzere, 4/10105 sayılı yevmiyeli Teknik Personel kararnameesi esaslan dahilinde Elektrik Y. Mühendisi veya Mühendisi alınacaktır.

İsteklilerin bir dilekçe ile veya bizzat müracaatları rica olunur.

PTT GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Teşekkürümüz ihtiyacı için 1400 adet telür saati satın alınacaktır.

İstekliler bu alıma ait şartnameyi Ankara'da PTT Genel Müdürlüğü Malzeme Dairesi Başkanlığından veya İstanbul'da PTT Tesellüm ve Depo Müdürlüğünden TL. 50.— bedelle temin edebilirler.

Tekliflerin muteber olabilmesi için ihaleye iştirak edecek firmaların şartnamelerini idareden almış olması şarttır.

Teklifler engeç 17/12/1969 günü saat 16.00 ya kadar PTT Genel Müdürlüğü Malzeme Dairesi Başkanlığına verilecek veya posta ile gönderilecektir.

Bu tarihten sonra gönderilen teklifler nazarı itibare alınmaz.

SÜ Basın : A — 17048

DÜNYADAN HABERLER

NÜKLEER SANTRALLERLE İLGİLİ SON HABERLER :

AVUSTRALYA :

Avustralya hükümeti, ilk nükleer santralının 1975 - 1976 da servise girecek şekilde ihalesini bu yıl yapacaktır. Bu santralın reaktörü tabii uranyumlu ve HWR tipi ve 500 MW_e gücünde olacaktır.

B. ALMANYA :

Siemens (B. Almanya) firması 1970 yılında 300 MW lık sodyum soğutmalı hızlı reaktörler için teklif hazırlayabilmek üzere North American Rockwell (ABD) firmasının Interatom daki hissesini, Demas ve Babcock Wilcox firmalarının bir kısım hisselerini satın alacaktır. Sonrada AEG, Siemensin yarı hissesini elde etmiş olacaktır.

Siemens ve Nuclear Chemie und Metallurgie of Wolfgang/Hanan, Reaktör - Brennelemente ismiyle yeni bir firma kurmuşlardır. Bu firmayakıt elemanları imal edecektir.

İSVEÇ :

Westinhouse (ABD) isveç Westinhouse Nordiska Karnbransle AB, ismiyle bir firmayı İsveçte kurmuştur. Bu firma, PWR tip reaktörlerle yakıt imal edecektir.

HİNDİSTAN :

Hindistanda Tarapurda kurulmakta olan ilk nükleer santral 380 MW gücünde bu aylarda servise girecektir. Rajasthan'da kurulmakta olan 2 adet 220 MW üniteli santralın ilk üniteside 1971 de servise girecektir. Üçüncü santral aynı büyüklükle 1973 yılında Kalpakkam'da kurulacaktır. Kalpakkam HWR tipindedir. Burada aynı zamanda hızlı reaktörler için bir araştırma merkezi kurulacaktır. Bu merkezin bütün kuruluşu hint mühendis ve teknisyenlerince yapılacaktır.

Tarapur, aslında Amerikan projesidir. Hintli teknisyenler bu projede bir takım yenilikler yapmışlardır. Tarapurda kwh bedeli 7.3 mil dir.

ABD :

Amerika Atom Enerjisi komisyonunca açıklandığına göre ay üzerindeki ve uzaydaki sabit İstasyonlarda kullanılmak üzere, komple bir nükleer santralın çalışmaları North American Rockwell Atomic International Division firmaınca hazırlanmaktadır.

Bu santral 1300 °F da 700 CW verecektir. Elektrik üretim ünitesinin tipine göre 20 - 75 kW takat alınabilecektir. Nükleer ünite 211 adet silindirik yakıt elemanı vardır ve bunlar ol-

dukça yüksek zenginleştirilmiş Uranyum ile Zirconium hidrattan yapılmıştır. Sıvı soğutucu Sodyum ve Potasyum karışımıdır.

ABD — Amerikada (NCA Millî Kömür Birliği)'nin bir toplantısında, kömür istihsal eden firmalar, Nükleer santrallerle, kömür santralleri arasında aşağıdaki, şekilde bir mukayese yapmışlardır.

	Kömür santralleri	Nükleer santraller
Yatırım bedeli (TL/kW)	1200	1520
Sabit masraflar (krş/kWh) (1)	2.50	3.10
Yakıt (krş/kWh) (2)	2.00	1.10
işletme ve Bakım (krş/kWh)	2.70	3.80
Toplam Üretim Maliyeti (krş/kWh)	4.75	5.10

Dünya Enerji Üretimi :

Her defa olarak 1967'de ham petrol başlıca enerji kaynağı olarak kok ile linyitin önüne geçmiştir. 5.756 milyon ton kok kömürüne eşit olarak hesaplanan toplam dünya enerji üretiminin % 40,4'ü ham petrolden % 38,3'ü kok ve linyitten, % 19'u tabii gazdan ve % 2,3'ü hidro ve nükleer elektrikten elde edilmiştir.

1958 -1967 döneminde dünya enerji üretimi % 51 artmıştır. Bu artışın büyük bir bölümü ham petrolden elde edilen enerji üretiminin % 94, tabii gazdan üretilen enerjinin de % 114 artmasına bağlanabilir. Aynı dönem içinde kok ve linyitten elde edilen enerjide gösterilen artış sadece % 9 olmuştur.

1967'de Kuzey Amerika, dünya enerjisinin % 34'ünü üretirken, bütün sosyalist ekonomiler % 29 oranında üretim yapmışlardır Afrika, Merkezî ve Güney Amerika ile Orta Doğu'da ham petrol belli başlı enerji kaynağı olurken, dünyanın gerisi yine kok enerjisine bağlı kalmıştır.

Elektrik üretimi son 10 yıl içinde iki mislinden fazla artmış ve 1967'de 3.884 bin milyon kilovat - saat olarak hesaplanmıştır. Bunun % 40'ı Kuzey Amerika, % 29'u Avrupa ve % 15'i Sovyetler Birliği'ne aittir.

1 dolar = 9,00 TL

- (1) % 80 kapasite ve % 14 sermaye yenileme faktörlerine göre
- (2) Kömür 22 krg/milyon Btu, 2.259.000 Btu/kWh, sarıpast 72 TL/lb., temizleme 230 TL/birim, Fabrikasyon 810 TL/kg., % 10 yakıt sermaye yenileme faktörü, Pu satışı 72 TL/gr.